

گزارش نهایی تحقیق و تفحص

بررسی عملکرد اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران)

در ده سال اخیر (از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۴۰۱)

کمیسیون:

کمیسیون اقتصادی

در اجرای ماده (۲۱۲) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

معاونت نظارت

اداره کل امور کارشناسی نظارت

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم؛

پیرو مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی در خصوص ضرورت انجام تحقیق و تفحص از «بررسی عملکرد اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) در ده سال اخیر (از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۴۰۱)»، پس از تعیین و ابلاغ احکام اعضای هیئت تحقیق و تفحص به شماره نامه ۴/۲۴۳۴۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۴، گزارش هیئت در تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۰ به این کمیسیون واصل گردید. متعاقب امر جلسه مشترک اعضای کمیسیون، اعضای هیئت تحقیق و تفحص و مسئولین دستگاه ذی ربط در مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۱۹ تشکیل و گزارش ذیل به تصویب کمیسیون رسید.

در اجرای ماده (۲۱۲) آیین نامه داخلی، گزارش مصوب جهت قرائت در صحن علنی مجلس شورای اسلامی تقدیم می گردد.

محمد رضا پور ابراهیمی داورانی

رئیس کمیسیون اقتصادی

گزارش نهایی تحقیق و تفحص بررسی عملکرد اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) در ده سال اخیر (از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۴۰۱)

بخش اول: مقدمه و بیان مسأله

پیرو مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی در خصوص ضرورت انجام تحقیق و تفحص از اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و شهرستان‌ها (از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۴۰۱)، پس از تعیین و ابلاغ احکام اعضای هیئت تحقیق و تفحص، این هیئت در اجرای ماده (۲۱۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، گزارش خود را نهایی و به انضمام اسناد به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کرد که خلاصه آن جهت ارائه به صحن مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌گردد:

بخش دوم: بررسی وضعیت مالی اتاق‌ها و نحوه تشکیل جلسات هیأت نمایندگان

الف - عدم رعایت تشریفات قانونی تشکیل جلسات هیأت نمایندگان و نیز عدم فعالیت بازرس قانونی در اتاق‌ها: طبق اساسنامه ثبتی، اتاق‌ها باید دارای بازرس قانونی باشند و به موجب قانون تجارت، بازرسی دارای مسئولیت مدنی بوده و هنگام تشکیل مجامع (هیأت نمایندگان) باید گزارش خود را ارائه کند تا اعضای هیأت نمایندگان با علم به وضعیت اداره امور و نحوه اجرای ضوابط و مقررات در اتاق تصمیم‌گیری کنند. گرچه اتاق‌ها عموماً حسابرس را به عنوان بازرس قانونی تعیین می‌کنند و این موضوع منع قانونی ندارد اما هیچ جلسه هیأت نمایندگان گزارش بازرس قانونی ارائه نشده و از این حیث تشریفات قانونی تشکیل جلسات هیأت نمایندگان رعایت نشده است. لازم به ذکر است گزارش بازرس قانونی از حیث رسیدگی به شکایات واصله و نیز نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات دارای اهمیت بالایی است. ضمناً اتاق ایران طی سال‌های مورد بررسی هیچ رویه‌ای برای فعالیت و تهیه گزارش بازرس قانونی ایجاد ننموده است.

ب - کیفیت تصمیم‌گیری هیأت نمایندگان نسبت به تذکرات، موارد رد و مشروط اعلامی حسابرسان: در موارد زیادی مشاهده شده است که حسابرس در گزارش خود مواردی را مردود، مشروط اعلام نموده و هیأت نمایندگان باید نسبت به رفع ایرادات تصمیم‌گیری و تحقق رفع ایراد را پیگیری می‌کرده است، اما یا تصمیم نگرفته و یا اجرای تصمیم مربوط را پیگیری ننموده است.

ج - وضعیت عملکرد مالی اتاق‌ها: به موجب قانون منابع مالی مورد نیاز اتاق‌های بازرگانی از محل کسب ۵ درصد از اعضا شامل سه در هزار درآمد مشمول مالیاتی^۱، چهار در هزار سود سالانه پس از کسر مالیات^۲ یک در هزار رقم فروش کالا و خدمات، حق عضویت اعضا و صدور گواهی مبدأ از ابتدای سال ۱۳۹۰ تعریف گردیده که باید در قالب بودجه

۱. قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

۲. قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی

سالانه‌ای که به تصویب هیأت نمایندگان اتاق می‌رسد هزینه و در پایان سال با تأیید همان هیأت تفریح گردد. به منظور ارزیابی نحوه تدوین، تصویب و تفریح و هزینه‌کرد بودجه، اطلاعات مالی اتاق‌ها (اعم از ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت وجوه نقد، گزارش حسابرس و بازرس مستقل، یادداشت‌های صورت‌های مالی و...) توسط تیم حسابرسی هیأت بررسی گردید که سر فصل موارد در این قسمت جزئیات و اسناد در یک از آنها به تفکیک اتاق‌ها، در پیوسته‌های این گزارش ارائه می‌گردد:

۱- عدم استقرار نظام حسابداری تعهدی و تداوم استفاده از حسابداری نقدی

برخلاف استانداردهای حسابداری مبنی بر شناسایی درآمدها به صورت تعهدی، درآمدهای اتاق‌های مورد بررسی به صورت نقدی شناسایی و ثبت گردیده است. طبق قانون، تمدید کارت بازرگانی منوط به تسویه بدهی‌های ۳ و ۴ در هزار شده و همچنین پیش‌بینی آیین‌نامه عضویت و ابطال عضویت در قانون و نیز نقش هیأت‌رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در پیشنهاد آیین‌نامه‌ها، مجرای مناسبی برای ضمانت اجرایی وصول درآمدها در استقرار حسابداری تعهدی در اتاق‌ها می‌باشد. وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان حسابرسی ایران) به عنوان مرجع تنظیم‌گر (رگولاتور) در حوزه حسابداری و حسابرسی استقرار سیستم حسابداری تعهدی را تکلیف و بکارگیری روش حسابداری نقدی را در شرایط خاص با مجوز موردی و موقت سازمان مزبور محدود نموده است، اما متأسفانه اتاق‌ها جز در مواردی مانند اتاق مازندران همچنان از روش ناکارآمد حسابداری نقدی استفاده کرده‌اند. لازم به ذکر است در حسابداری نقدی، مبنای ثبت رویداد، وقوع مبادله پول و کالا یا خدمت است، اما در حسابداری تعهدی، درآمدهایی که قرار است در آینده وصول شوند ثبت و مطالبه می‌گردند. با این شرح شناخت درآمد اعم از یک، سه و چهار در هزار در کلیه اتاق‌ها به روش نقدی بوده که با توجه به فقدان مکانیزم و سیستم کنترلی در این خصوص، شناسایی اشخاص مشمول پرداخت و میزان درآمد قابل شناسایی طبق قوانین موضوعه، امکان‌پذیر نمی‌باشد. هیأت تحقیق و تفحص در بررسی‌های خود دو مانع منجر به عدم استقرار نظام حسابداری تعهدی در اتاق‌های بازرگانی را شناسایی نموده است:

۱-۱- تعارض منافع ناشی از ماهیت دوگانه هیأت نمایندگان که از یک طرف به عنوان عضو بدهکار اتاق باید مورد پیگیری نظام اداری در وصول درآمدهای اتاق و از طرفی به عنوان هیأت نمایندگان و هیأت‌رئیس اتاق عضو بالاترین رکن تصمیم‌گیر اداری اتاق می‌باشند. اصلی‌ترین مانع استقرار نظام مطالبه‌گر حسابداری تعهدی است که رفع این معضل مستلزم ورود ارکان حاکمیتی اتاق به ویژه وزارت‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و نهادهای نظارتی به ویژه سازمان بازرسی کل کشور به عنوان ضامن حسن اجرای قانون، استانداران به عنوان ناظر سیاستی عمومی دولت در استان‌ها و دادستان‌ها به عنوان مدعی‌العموم می‌باشد.

۱-۲- داشتن اختیار تعلیق یا لغو عضویت اعضا اصلی‌ترین ضمانت اجرای استقرار حسابداری تعهدی است تا امکان دسترسی اتاق‌ها به اطلاعات مالی اعضا و نیز الزام آنها به پرداخت بدهی را فراهم کند. طبق قانون این اختیارات به موجب آیین‌نامه پیشنهادی هیأت‌رئیس اتاق بازرگانی ایران باید به تصویب شورای عالی برسد اما وزارت صمت بدون

اخذ پیشنهاد مصوب هیأت رئیسه اتاق بازرگانی ایران این آیین نامه را تغییر داده و اختیارات اتاق را کاهش داده است که نگاه این هیأت تخلف و مانع استقرار نظام حسابداری تعهدی شده است.

۲- عدم امکان تهیه صورت های مالی تجمیعی

در صورت های مالی اتاق ها استانداردهای ناظر بر ارائه و افشا در صورت های مالی رعایت نمی شود و علاوه بر این که عدم کفایت افشا در صورت های مالی موجب عدم شفافیت شده، طبقه بندی اقلام مندرج در صورت های مالی اتاق های مختلف، متفاوت است لذا مقایسه صورت وضعیت مالی و عملکرد اتاق ها میسر نیست و امکان تجمیع صورت های مالی به منظور تهیه شمای کلی اتاق ها در سطح کشور نیز مقدور نیست. در این خصوص می توان به موارد زیر به عنوان نمونه اشاره نمود:

۲-۱- کارنه تیر، در اتاق ایران به صورت خالص پس از کسر هزینه های مرتبط در سرفصل درآمدهای عملیاتی و در اتاق های رشت، خرمشهر، سمنان و کرمان، به صورت ناخالص به عنوان سایر درآمدهای عملیاتی و در بندرعباس و تبریز در هزینه های اداری و عمومی ثبت گردیده است.

۲-۲- در اتاق های یاسوج و کاشان عنوان صورت مازاد درآمد (هزینه)، صورت سود و زیان درج شده و درآمد حاصل از فعالیت های غیرانتفاعی و هزینه های مرتبط با آن تفکیک نشده است.

۲-۳- در اتاق سنندج مبلغ ۴۵ میلیارد ریال کمک پرداختی اتاق بازرگانی ایران جهت خرید زمین نمایشگاه و احداث ساختمان آن طبق تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۲۵، به جای انعکاس در سود و زیان سال مالی فوق در سرفصل حساب های پرداختی غیر تجاری منظور گردیده است.

۲-۴- بخشی از درآمدهای اتاق بازرگانی بیرجند به عنوان درآمدهای انتقالی به سنوات آتی در سرفصل حساب های پرداختی منعکس شده است.

۳- عدم شفافیت و استاندارد نبودن بودجه اتاق ها به ویژه عدم هدف گذاری کمی در بودجه ریزی، ناکارآمدی بودجه در مقایسه نحوه شناسایی و وصول درآمدها و ...

با توجه به شناسایی درآمد به صورت نقدی و عدم وجود مکانیزم و سیستم شناسایی درآمدهای تحقق یافته وصول نشده، تهیه بودجه و مقایسه آن با عملکرد اتاق ها، عملاً کارایی و اثر بخشی لازم را ندارد، از جمله در اتاق ایران، رشت، کرمان، قزوین، بوشهر، تبریز، البرز و همدان علی رغم انحرافات قابل توجه در جدول مقایسه بودجه با عملکرد منعکس در یادداشت های همراه صورت های مالی، لیکن هیچ توجیه و توضیحی درج نشده است و در اتاق های خرمشهر زنجان، سمنان، یاسوج، اردبیل و کاشان کلاً هیچ یادداشت و توضیحی در خصوص بودجه، افشا نشده است. از طرفی با توجه به قانون، شورای عالی سیاست های اتاق را تعریف می کند و دیگر ارکان اتاق بر اساس آن به تدوین برنامه و بودجه

می‌پردازند. اما بررسی‌ها نشان می‌دهد که بالادست بودجه هیچ هدف‌گذاری کمی و برنامه بالادستی وجود نداشته و عموماً بودجه‌ریزی اتاق‌ها فاقد اهداف کمی است و به صورت علمی انجام نمی‌شود و در دوره ۱۰ ساله مورد بررسی، همواره عملکرد از بودجه انحرافات قابل توجهی داشته و هیچ‌گاه انحرافات مذکور توجیه نگردیده است.

۴- کیفیت صورت‌های مالی

۴-۱- اتاق‌ها فاقد سیستم محاسبه بهای تمام شده و هزینه‌یابی خدمات ارائه شده با درآمدهای مرتبط با آن می‌باشند. به عنوان نمونه در اتاق تهران هیچ سهمی از هزینه‌های اداری عمومی به درآمدها و فعالیت‌های مرتبط با آن فعالیت‌ها اختصاص داده نشده است و در اتاق کرمان کل هزینه‌ها به عنوان هزینه‌های مرتبط با فعالیت‌های غیرانتفاعی درج گردیده است. در حالی که در اتاق‌های ایران، بندرعباس و تبریز بخشی از هزینه‌ها به هزینه‌های مرتبط با فعالیت‌های غیرانتفاعی تخصیص داده شده و بخشی به عنوان هزینه‌های اداری و عمومی منعکس شده است.

۴-۲- معاملات با اشخاص وابسته در صورت‌های مالی بر اساس استانداردهای حسابداری و به نحو مناسب افشا نشده است. به عنوان مثال در اتاق‌های خرمشهر، سمنان، کرمان، آبادان، اراک و تبریز، علی‌رغم معاملات و مراودات متعدد با اتاق ایران، در یادداشت مربوطه جمله " فاقد معاملات با اشخاص وابسته " درج شده است.

۴-۳- تشکیل جلسات هیأت نمایندگان بدون ارائه و استماع گزارش‌های مالی لازم به ویژه عدم دریافت نامه مدیریت از حساب‌برسان مستقل در سنوات ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۹

• **عملکرد هیأت نمایندگان در اداره و کنترل اتاق و همچنین کیفیت تصمیم‌گیری شورای عالی در نظارت عالی و تصمیم‌گیری‌ها متأثر از اشراف بر امور اتاق از طریق دو رکن مستقل حسابرس و بازرس می‌باشد.** بر این اساس و طبق عرف قانونی در جلسات هیأت نمایندگان مشابه با مجامع عمومی مؤسسات بایستی دو گزارش حسابرسی و بازرسی ارائه گردد که گزارش حسابرسی بر اساس استانداردهای حسابرسی اطلاعات لازم در حوزه مالی را در اختیار اعضای تصمیم‌گیر قرار می‌دهد. بازرس که دارای مسئولیت مدنی می‌باشد به منظور تضمین حسن انجام امور از طریق رسیدگی به اعتراضات و شکایات، رصد فعالیت‌ها و نظارت بر امور، تهیه اطلاعات کافی در خصوص کیفیت عملکرد بخش‌های مختلف اتاق و ارائه به هیأت نمایندگان را به عهده دارد. از آنجا که یک شخص می‌تواند توأم حسابرس و بازرس باشد لذا در کلیه اتاق‌ها حسابرس به عنوان بازرس تعیین شده اما در هیچ اتاقی گزارش بازرسی تهیه و ارائه نشده و عملاً جلسات هیأت نمایندگان بدون طرح گزارش بازرس قانونی تشکیل گردیده است.

• **در گزارش نامه مدیریت، نقاط ضعف و تخلفات با اهمیت در سیستم‌های حسابداری و کنترل‌های داخلی واحد مورد رسیدگی، توسط حساب‌برسان به اطلاع مدیریت می‌رسد لذا دارای اهمیت ویژه‌ای می‌باشد و در بند (۴) ماده (۲) قراردادهای حسابرسی به آن اشاره شده است.** این درحالی است که در هیچ سالی گزارش نامه مدیریت در خصوص ضعف‌های کنترل‌های داخلی و تخلفات مالی و حسابرسی از حسابرس مستقل اخذ نشده است.

۵- عدم وجود آئین نامه مدون در خصوص نحوه تغییر حسابرس منتخب

اتاق‌ها فاقد آئین نامه مدون در خصوص دوره و نحوه تغییر حسابرس مستقل هستند و این موضوع موجب عدم تغییر حسابرس مستقل در برخی از اتاق‌ها طی دوره ۱۰ ساله مورد بررسی شده است. از جمله حسابرس اتاق ایران از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ یک مؤسسه بوده و در سال ۱۳۹۴ به محض دریافت گزارش مشروط، حسابرس مذکور تغییر یافته است و در سال ۱۳۹۵ مؤسسه حسابرسی جدید گزارش مطلوب ارائه نموده و همین مؤسسه در سال ۱۳۹۶ به محض ارائه گزارش مشروط عوض شده و مجدداً حسابرس قبلی انتخاب شده است. حسابرس مستقل در اتاق‌های رشت، زنجان، خرمشهر و بجنورد در دوره ده ساله مورد بررسی (۱۳۹۰-۱۳۹۹) همواره یک مؤسسه حسابرسی بدون تغییر بوده است در حالی که حسابرس مستقل اتاق سمنان در دوره ده ساله مذکور هفت مؤسسه مختلف بوده و مکرراً تغییر نموده است. به عبارت دیگر حسابرس در اتاق‌ها به مدت نامحدود می‌تواند ادامه کار دهد و در صورت عدم همکاری با اتاق‌ها بلافاصله تغییر می‌کند و این موضوع بر کیفیت کار حسابرسان اثر نامطلوب گذاشته است در حالی که اگر دوره فعالیت حسابرس محدود و عملکرد آن‌ها تحت نظارت و ارزیابی مؤثر نهادهایی چون جامعه حسابداران ایران باشد حسابرس استقلال عملکردی یافته و کیفیت حسابرسی در اتاق‌ها ارتقاء خواهد یافت.

۶- سپرده گذاری منابع در بانک‌ها

طبق بررسی‌ها عمده منابع حاصل از درآمدهای اتاق‌ها، به صورت نقد و نزد بانک‌ها سپرده‌گذاری می‌گردد و یا صرف خرید املاک و ساختمان شده که این امر برخلاف مصوبه‌ی ۱۵ اسفند ۱۳۶۹ و اصلاحیه ۱۵ آذر ۱۳۷۳ مجلس شورای اسلامی ایران است و در راستای اهداف تعیین شده برای اتاق‌ها نمی‌باشد. این درحالی است که توسعه بازرگانی مستلزم تعریف و اجرای برنامه‌های گسترده‌ای برای افزایش توان و حضور در بازارهای هدف می‌باشد که متأسفانه علی‌رغم تأمین منابع مالی لازم اجرایی نشده است.

۷- عدم نظارت ملی اتاق ایران بر اتاق‌های شهرستان

با وجود مراودات مالی گسترده فی مابین اتاق ایران با اتاق‌های شهرستان و علی‌رغم این که همه اتاق‌های شهرستان صورت‌های مالی حسابرسی شده خود را برای اتاق ایران ارسال می‌نمایند، لیکن اتاق ایران فاقد نقش نظارتی بر اتاق‌های شهرستان‌ها می‌باشد و صورت تطبیق فی مابین اتاق‌ها تهیه نمی‌شود و مغایرات فی مابین شناسایی و رفع نمی‌گردد. همچنین می‌توان به عدم ضابطه در پرداخت وجوه توسط اتاق ایران به اتاق‌های شهرستان‌ها اشاره نمود.

بخش سوم: پیشنهادات

۱- اتاق بازرگانی به منظور استقرار سازوکار مناسب و تدوین آئین‌نامه‌های لازم از جمله در خصوص فرآیند حسابرسی اثربخش، شیوه فعالیت، تعیین و دوره تغییر حسابرس مستقل و بازرس قانونی اتاق‌ها و پیگیری تکالیف مصوب مجامع در خصوص بندهای گزارش‌های حسابرس مستقل و بازرس قانونی و بررسی چگونگی انجام تکالیف مذکور، از ظرفیت‌های قانونی استفاده و شورای عالی نظارت بر انجام این مهم نظارت نماید.

۲- به منظور رعایت استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا و نیز تضمین استقرار حسابداری تعهدی، سازمان امور مالیاتی و سایر مراجع ذی‌ربط مکلف گردند، دسترسی بر خط به اطلاعات مبنای ثبت تعهدی درآمدها از جمله درآمد کل، درآمد مشمول مالیات، سود مشمول مالیات و مالیات ابرازی و قطعی شده اعضای اتاق شهرستان‌ها را به اتاق ایران و شهرستان‌های ذی‌ربط فراهم نمایند. اتاق‌های شهرستان‌ها مکلف به وصول درآمدهای قانونی شده و در انجام این تکالیف دارای اختیارات اجرایی مشابه با سازمان امور مالیاتی گردند. همچنین صدور مفاصا شحساب مالیاتی منوط به ارائه تأییدیه تسویه حساب با اتاق ذی‌ربط گردد.

۳- شورای عالی نظارت با استفاده از اختیار سیاست‌گذاری، اهداف سالیانه اتاق‌ها در اجرای مأموریت‌های قانونی را تعیین و بر تحقق آن نظارت نماید.

۴- اتاق ایران مکلف به ایجاد وحدت رویه حسابداری و تقویت کنترل‌های داخلی از قبیل استقرار حسابرس داخلی در اتاق ایران و شهرستان‌ها و ارائه صورت‌های مالی تجمیعی سالیانه به همراه صورت‌های مالی اتاق ایران به حسابرس مستقل شود و به این منظور الزامات قانونی مورد نیاز را تدوین و به تصویب شورای عالی برساند.

۵- مصوبات شورای عالی که بدون رعایت مراحل قانونی یا خارج از اختیارات وضع شده است به دیوان عدالت اداری جهت ابطال فوری اعلام گردد.

۶- به منظور تقویت دیپلماسی اقتصادی، عضویت اتاق ایران در مراجع شبه قضایی، ساماندهی تشکل‌های اقتصادی، رتبه‌بندی فعالان اقتصادی، ساماندهی انتخاب حسابرسان، کمک به توانمندسازی اعضاء، تشکل‌های اقتصادی و اتاق‌های مشترک و شبکه‌سازی برای اعضاء در عرصه داخلی و بین‌المللی، ایجاد و ساماندهی دفاتر تجاری در کشورهای هدف، اصلاح مواد قانون اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران برای تحقق موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

- اعضای حقیقی و حقوقی اتاق‌های بازرگانی و تشکل‌ها به شرط تسویه بدهی‌های قبلی به اتاق‌ها از جمله سه در هزار درآمد مشمول مالیات و چهار در هزار سود سالانه، امکان نامزد شدن در انتخابات را داشته باشند.
- جرایم بازدارنده در موارد کشف و احراز مغایرت شرایط نمایندگان عضو در هیئت‌رئیس و هیئت نمایندگان تعریف گردد.
- نمایندگی اشخاص حقوقی جهت نامزدی و عضویت در هیئت نمایندگان اتاق‌ها محدود به مدیر یا رئیس هیئت‌مدیره شود.

- عضویت شرکت‌ها و اشخاص حقوقی که سهام‌دار عمده آنها به شکل مستقیم و غیرمستقیم تحت مالکیت دولت می‌باشد امکان در هیئت‌رئیس و هیئت نمایندگان اتاق‌ها منع گردد.
- در جهت شفاف‌سازی، اتاق‌ها مکلف به انتشار اطلاعات عملکردی نمایندگان اتاق در مجامع رسمی داخلی یا بین‌المللی و نیز اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی و بودجه و گزارش‌های حسابرسی شده را در قالب نرم‌افزار مالی متحدالشکل گردند.

در خاتمه مستند به ماده (۲۱۴) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس و به منظور رسیدگی به تخلفات احراز، گزارش برای رسیدگی به قوه قضائیه یا مرجع رسیدگی به تخلفات اداری ارسال گردد.